

KALUSTEIDEN HOITO-OHJEET

Sisällys

1 KÄYTÄ OIKEIN KALUSTEITASI	1
2 KUINKA KALUSTEITA HOIDETAAN?.....	1
2.1 Käsitteiden määritelmiä.....	2
3 KOVAPINTAISTEN KALUSTEIDEN PUHDISTUS.....	2
3.1 Puu, puulevy ja viilutetut levyt	2
3.2 Metalli.....	4
3.3 Lasi	5
3.4 Muovi ja laminaatti.....	6
4 VERHOILUMATERIAALIT	6
4.1 Tekstiilipäällysteet	7
4.2 Nahka.....	7
4.3 Tekonahka	8

1 KÄYTÄ OIKEIN KALUSTEITASI

Kalusteella tarkoitetaan sisätiloissa käytettävää irrallista tai kiinteää kalustetta.

Kalusteiden turvallisuuden ja kestävyuden takaamiseksi tulee niitä käyttää siihen tarkoitukseen, johon ne on valmistettu.

Kalusteiden käytössä tulee ottaa huomioon seuraavat tekijät:

- Kalusteiden päälle ei saa kiivetä.
- Kalusteissa ei saa roikkua.
- Kalusteiden käsinojat eivät kestä istumista.
- Älä keinu tuolilla kahden jalan varassa
- Varmista, että kalusteita ei kuormiteta liikaa.
- Noudata valmistajan erikoisohjeita.
- Tarkista ajoittain, että helat ja ruuvit eivät ole löystyneet ja kiristä tarvittaessa.
- Lattiaan ja seinään kiinnitys tarkistettava vähintään kerran vuodessa.
- Tarkista, että kalusteiden jaloissa on asianmukaiset suojukset, jotka suojaavat lattiaa.
- Varmista, että lattiasi kestää ilman painaumuksia kalusteiden kuormituksen.
- Varmista ettei värillinen kaluste- tai suojausmateriaali jätä jälkiä lattiaan.
- Tarkista seinien kantavuus ennen kalusteiden asennusta.
- Varmista, että kalusteita ei ole sijoitettu lämmityslaitetta vasten eikä voimakkaaseen auringonvaloon.
- Sijoita kalusteet siten, että ne eivät ole kulkureiteille ja varmista että huoneen aukeavat ovet eivät aiheuta niihin kolhuja.
- Kalusteet eivät kestä ulkona säilyttämistä.
- Kalusteita tulee käyttää kuivassa, hyvin ilmastoidussa tilassa.
- Varmista, että kalusteiden mekanismeja käytetään oikein.
- Kun siirrät kalusteita, tyhjennä ne ja irrota elementit toisistaan ennen siirtämistä.
- Siirrä kalusteet aina nostamalla, ei työntämällä tai vetämällä lattiaa pitkin.
- Suositeltavaa on käyttää kahta henkilöä siirrossa, kumpaankin päätyyn.
- Siirrossa on varmistettava, että lattialla ei ole ylimääräisiä esteitä esim. kynnyksiä. Kynnyksien ylitys on tehtävä erityistä varovaisuutta noudattaen.
- Isojen kalusteiden läheisyydessä ei saa siirron aikana olla ylimääräisiä henkilöitä.
- Hoida kalusteita säännöllisesti. Ylläpitösiivous neutraaleilla aineilla toimii paremmin kuin shokkihoito vahvoilla pintoja kuluttavilla aineilla.
- Pyörien puhdistus tai imurointi roskista ja pölystä n. 6 kk välein on suositeltavaa, jotta ne pysyvät ehjinä.

Myyjän vastuu tuotevirhetapauksissa ja valmistajan vastuu tuotevastuutapauksissa on voimassa edellyttäen, että kalusteita on käytetty ja varastoitu huolellisesti sen käyttötarkoituksen sekä käyttö- ja hoito-ohjeiden mukaisesti sekä että se on asennettu asennusohjeiden mukaisesti.

2 KUINKA KALUSTEITA HOIDETAAN?

Hoito-ohjeita on syytä noudattaa.

- Hoida kalusteita sen materiaaleille ja pintakäsittelylle ominaisella tavalla.
- Noudata puhdistusaineiden käyttöohjeita.
- Poista tahrat ja kuivaa kaatunut neste mahdollisimman pian.
- Kokeile epäilyttävissä tilanteissa puhdistusta aina ensin sellaiseen kohtaan, joka ei ole näkyvällä paikalla. Parasta on aloittaa aina miedoimmalla puhdistusaineella.
- Puhdista kangas siivousvälineellä painellen, sillä hankaaminen ja harjaaminen tekevät sen nypyiseksi.
- Käytä kuumien astioiden ja kynttilöiden alla kuumenemattomia alustoja.
- Valkoinen kangas ja nahka likaantuvat helposti, likaantuminen ei johdu valmistusvirheestä.
- Tummassa ja kiiltävässä pinnassa näkyvät helposti pöly ja sormenjäljet.

Puhdistusaineita on erilaisia pH-arvon suhteen. Usein puhdistukseen sopii parhaiten neutraali tai heikosti emäksinen puhdistusaine.

2.1 Käsitteiden määritelmiä

a.) Puhdistusaineiden pH –arvot:

- Neutraali puhdistusaine
Puhdistusaine, jonka käyttöliuoksen pH on 6-8
- Emäksinen puhdistusaine
Puhdistusaine, jonka käyttöliuoksen pH on 8-14
heikosti emäksisen 8,1-10,0
emäksisen pH 10,1-11,0
vahvasti emäksisen pH on 11,1-14
- Hapan puhdistusaine
Puhdistusaine, jonka käyttöliuoksen pH on 0-6
heikosti happaman pH on 5,0-5,9
happaman pH on 2,0-4,9
vahvasti happaman pH on 0-1,9

b.) Puhdistusmenetelmiä:

- harjaus
- imurointi
- kuivapyyhintä
- nihkeäpyyhintä
- kosteapyyhintä
- märkäpyyhintä
- painehuuhtelu
- höyrypuhdistus

c.) Suojausmenetelmiä:

- vahaus
- öljyäminen
- tekstiilipintojen suoja-aine

3 KOVAPINTAISTEN KALUSTEIDEN PUHDISTUS

Kalusteet, joissa on puuta, metallia, lasia, muovia tai laminaattia.

Useimmissa puukalusteissa on lakka- tai maalauspinna, joissakin on öljy- tai vahapinta tai ei käsitteilyä lainkaan. Voidaan imuroida pölysuuttimella tai pyyhkiä nihkeällä säännöllisesti. Kalusteiden jalat ja koristeelliset pinnat on kätevintä imuroida. Laajat tasopinnat on helpointa pyyhkiä nihkeällä. Kiiltävät pinnat kuivataan kiiltäviksi.

3.1 Puu, puulevy ja viilutetut levyt

Huonekaluissa puu voi olla mm. kokopuuna (massiivipuu) tai viilupintaisena levynä.

Massiivipuu voi turvota tai kutistua helposti ja tasaiset pinnat voivat vinoutua, kaareutua tai lommoutua. Suuria lämmön tai kosteuden muutoksia tulisi välttää.

Viilu on ohut puulevy. Sillä voidaan päällystää esimerkiksi lastu- tai kuitulevyä (esim. MDF). Kestävyys riippuu puunlaadusta, käsittelystä, paksuudesta ja sen alla olevasta materiaalista.

Puun pinta yleensä käsitellään, sillä käsittelemätön puu likaantuu ja tahraantuu helposti. Puun käsittely määrittelee, kuinka puuta tulisi hoitaa.

a.) Käsittelemätön puu

Käsittlemättömän puun puhdistukseen voidaan käyttää myös hankausaineita. Pinta tulisi pestä ensin pyöröliikkein ja sitten puun syiden mukaisesti. Pinta huuhdellaan runsaalla viileällä vedellä. Kuuma vesi turvottaa puuta. Pesun jälkeen pinta voidaan suojata öljyllä.

b.) Maalattu puupinta

Maali peittää puun kuvioinnin ja suojaa pintaa. Kova maalipinta voi halkeilla puun elämisen takia.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesuaineella.
- Kosteapyyhinnän jälkeen pinnan kuivaus.
- Kiiltävät pinnat vahataan satunnaisesti kalustevahalla. Pinnoille laitettavien laitteiden alle tulisi laittaa huopatassut.

Tahrojen poisto

- Ensin käsittely neutraalilla pesunesteellä.
- Veteen liukenemattomat tahrat käsitellään varoen esimerkiksi mineraalitärpätillä. Aineen sopivuutta kannattaa kokeilla.
- Lopuksi kosteapyyhintä ja kuivaus.

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- himmeän pinnan hankausta
- vahvoja puhdistusaineita
- vahvoja liuottimia
- värjääviä aineita
- runsasta ja pitkäaikaista kosketusta nesteisiin
- kuumia esineitä ja nesteitä

c.) Lakattu puupinta

Lakka on läpinäkyvää ja muodostaa kalvon pinnalle. Pienet kulumat eivät näy herkästi. Puun pinta voidaan petsata ennen lakkausta.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesuaineella.
- Kosteapyyhinnän jälkeen pinnan kuivaus.
- Aineiden vaikutusaika mahdollisimman lyhyt.
- Himmeät pinnat ovat arimpia.
- Pinnoille laitettavien laitteiden alle tulisi laittaa huopatassut.

Tahrojen poisto

- Ensin käsittely neutraalilla pesunesteellä.
- Veteen liukenemattomat tahrat käsitellään varoen esimerkiksi mineraalitärpätillä. Aineen sopivuutta kannattaa kokeilla.
- Lopuksi kosteapyyhintä ja kuivaus.
- Erittäin vaikeita tahroja voidaan hangata varoen kalustevahalla.

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- himmeän pinnan hankausta
- vahvoja puhdistusaineita
- vahvoja liuottimia
- värjääviä aineita
- runsasta ja pitkäaikaista kosketusta nesteisiin
- kuumia esineitä ja nesteitä
- syviä naarmuja

d.) Öljytty puupinta

Puun pinta voidaan öljytä, mikä tasoittaa puun väriä ja lisää kosteuden kestoa. Jos käsittelyssä käytetty öljy on Vernissaa tai pellavaöljyä, tulee öljyiset kankaat joko polttaa tai upottaa veteen, sillä ne saattavat syttyä itsestään tuleen.

Hoito ja suojaus

- kuiva- ja nihkeäpyyhintä
- puupinta öljytään muutaman kerran vuodessa

Tahrojen poisto

- käsittely neutraalilla pesuaineella
- vaikeat tahrat käsitellään varoen mineraalitärpätillä tai hiomapaperilla öljyn kanssa.
- pinta on hankaavien aineiden käytön jälkeen öljyttävä

Varottava

- hankaavia välineitä
- vahvoja puhdistusaineita
- runsasta vettä
- teräviä esineitä
- värjääviä aineita

e.) Vahattu puupinta

Puupintojen vahaamiseen käytetään huonekalu- tai mehiläisvahaa. Pinta on altis värjäytymään.

Hoito ja suojaus

- kuiva- ja nihkeäpyyhintä
- vahaus

Tahrojen poisto

- tahrat poistetaan vahalla

Varottava

- värjääviä aineita
- kuumuutta

3.2 Metalli

-usein terästä, kuparia ja messinkiä

a.) Jauhemaalattu pinta

Menetelmä, jossa kemiallisesti karhennettuun pintaan saadaan kulutusta kestävä maalipinta.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesunesteellä, minkä jälkeen pinta kuivataan.

Tahrojen poisto

- Laimentamaton neutraalipesuneste, jonka jälkeen kosteapyyhintä ja kuivaus.

Varottava

- Happamia puhdistusaineita
- Vahvoja liuottimia

b.) Lakattu pinta

Kupari- ja messinkipinnat usein lakataan.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesunesteellä, minkä jälkeen pinta kuivataan.

Tahrojen poisto

- Laimentamaton neutraalipesuneste, jonka jälkeen kosteapyyhintä ja kuivaus.

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- happamia puhdistusaineita
- vahvoja liuottimia

c.) Kromattu pinta

Kromattu pinta saadaan aikaan nikkelistä ja kromista sähkökemiallisen reaktion avulla.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesunesteellä, minkä jälkeen pinta kuivataan.
- Kromin kiillotusvaha

Tahrojen poisto

- Laimentamaton neutraalipesuneste, jonka jälkeen kosteapyyhintä ja kuivaus.

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- happamia aineita
- vahvoja liuottimia

d.) Pinnoittamaton metalli

Hoito ja suojaus

- Metalleille tarkoitetut kiillotusaineet.
- Usein käy pelkkä pesu.
- Neutraali tai heikosti emäksinen pesuaine, minkä jälkeen huuhdellaan ja kuivataan.
- Kiillottamisen jälkeen pintoja ei pestä. Kiillotukseen voimakas hankaus usein riittää.
- Ruostumattomaan teräkseen käytetään neutraalia tai heikosti emäksistä puhdistusainetta.
- Rasvaiseen pintaan myös emäksinen aine käy ja silloin tällöin ikkunanpesuaine.
- Kosteapyyhinnän jälkeen pinnat kuivataan.

Tahrojen poisto

- laimentamaton neutraali tai heikosti emäksinen pesuneste
- ruostumattomaan teräkseen voi käyttää esimerkiksi valkopesuaineita, klooripitoisia aineita ja koneastianpesuaineita
- hapettumiin metallipuhdistusaineet

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- happamia puhdistusaineita
- kuumennusta ja kuumia esineitä

3.3 Lasi

Kalusteissa käytetään erilaisia lasityyppejä, esimerkiksi antiikkilasia, Float-lasia, karkaistua lasia, laminoitua lasia ja ornamenttilasia.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesunesteellä, jonka jälkeen pinta kuivataan.

Tahrojen poisto

- Tahrojen poistoon ja kirkastamiseen käytetään erikoisaineita.

- Kiinteät tahrat poistetaan raapalla.

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- vahvasti emäksisiä aineita
- iskuja
- raskaiden tavaroiden säilyttämistä lasihyllyillä

3.4 Muovi ja laminaatti

Muovia voidaan esimerkiksi lakata, maalata ja kromata. Kalusteissa käytetään sekä korkea- että matalapainelaminaatteja.

a.) Kokomuoviset kalusteet

Kokomuoviset kalusteet valmistetaan joko valamalla, ruiskupuristamalla tai tyhjiömuovaamalla. Käytettyjä muovilaatuja ovat mm. polyuretaani, polypropeeni ja polyamidi.

b.) Pinnoitetut muovikalusteet

Pinnoitteet voivat olla muoveja tai muovihartseja. Korkeapainelaminaatti kestää hyvin kulutusta ja kemiallista rasitusta, mutta esimerkiksi kuumien keittovälineiden alla on käytettävä alustaa. Matalapainelaminaatti ei kestä kulutusta yhtä hyvin, kuin korkeapainelaminaatti.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesuaineella, minkä jälkeen pinta kuivataan. Muovipinnan sähköisyyttä voi vähentää jättämällä huuhtelu ja kuivaaminen pois.
- Pinttyneen lian voi poistaa laimentamattomalla neutraalilla pesuaineella.
- Vaaleaan pintaan voi käyttää valkaisuainetta.
- Klooripitoista ainetta käytettäessä on veden oltava haaleaa.
- Desinfiointiin aineisiin ei saa sekoittaa muita aineita.
- Korkeapainelaminointuihin pintoihin ei suositella valkaisevia aineita.

Tahrojen poisto

- Laimentamatonta neutraalia pesuainetta kaikille tahroille.
- Veteen liukenemattomat tahrat käsitellään varoen esimerkiksi mineraalitärpätillä. Aineen sopivuutta kannattaa kokeilla.

Varottava

- hankaavia aineita ja välineitä
- teräviä ja kuumia esineitä
- värjääviä aineita
- vahvoja puhdistusaineita
- asetonin käyttöä polystyreenille ja akryylimuoville

4 VERHOILUMATERIAALIT

Verhoilluissa kalusteissa pintamateriaalina käytetään kangasta, nahkaa tai muovipinnoitteista kangasta. Verhoilumateriaali valitaan käyttötarkoituksen mukaan. Myyjän asiantuntemusta kannattaa hyödyntää, jotta löydetään käyttötarkoitukseen sopiva kangas.

Verhoilumateriaali tulee ottaa huomioon hoidossa ja puhdistuksessa. Tekokuituiset kankaat ovat usein helppohoitoisempia kuin luonnonmateriaalit. Kankaille tehdään erilaisia käyttö-, puhdistus- ja turvallisuus ominaisuuksia. Kaikki verhoilumateriaalit ovat palotestattuja.

Pestäessä irrotettavia päällisiä tulee ohjeita noudattaa. Muussa tapauksessa kankaat saattavat kutistua tai rispaantua.

4.1 Tekstiilipäälysteet

Kalusteissa käytetyt tekstiilit ovat usein sekoitteita. Hoito-ohjeissa kerrotaan ne hoitotavat, jotka sopivat kaikille sekoitteen eri materiaaleille.

Tekstiilit, jotka kestävät vesipesun, voidaan puhdistaa painehuuhtelukoneella tai höyrypesimellä. Arempia materiaaleja voidaan puhdistaa vahto- tai jauhepesuaineilla.

Kankaiden hoito ja suojaus

- noudatettava hoito-ohjeita
- irrotettavat päälliset imuroidaan varoen
- kemiallinen tai vesipesu ohjeiden mukaan
- kiinteät päälliset imuroidaan
- vahtopesu

Varottava

- hoito-ohjeiden vastaisia puhdistusmenetelmiä
- valkaisevien aineiden käyttöä värillisille tekstiileille
- liiallista hankaamista tai harjaamista
- teräviä esineitä
- liiallista vedenkäyttöä
- tamppaamista
- UV-valoa

4.2 Nahka

Verhoilussa käytettyjä nahkalaatuja ovat mm. aniliini-, semianiliini-, mokka- ja nupukkinahka. Nahoissa on usein pintakäsittely.

a.) Aniliini-, semianiliini- ja peitevärjätty nahka

Aniliininahka on laadukkain nahkalaatu. Pintakäsittely on ohut ja tällöin arempi kuin muissa nahkalaaduissa. Semianiliininahka on värjätty ja pinnassa voi aniliininahan tavoin olla epätasaisuuksia. Peitevärjättyssä nahassa on erivahvuisia värikerroksia.

Hoito ja suojaus

- vain verhoilunahalle tarkoitettuja puhdistus- ja hoitoaineita
- säännöllinen imurointi
- nihkeäpyyhintä

Tahrojen poisto

- mietoon saippuaveteen kostutetulla sienellä tai pyyhkeellä painellen
- ei saa hangata

Varottava

- bensiiniä ja liuotteita
- emäksisiä ja happamia aineita
- hankaamista tai hankausaineita
- kuivaa tai kuumaa ilmaa
- auringon valoa
- värjäävien vaatteiden käyttämistä vaalealla nahalla
- rasvan pinttymistä
- nahan kastelemista ja kostean nahan hankaamista

b.) Mokka- ja nupukkinahka

Mokkanahka on valmistettu haljasnahasta. Nupukkinahkan pinta on saatu hiomalla nahkan pinta samettimaiseksi.

Hoito ja suojaus

- vain verhoilunahalle tarkoitettuja puhdistus- ja hoitoaineita
- säännöllinen imurointi
- harjataan sienellä tai mokkaharjalla

Tahrojen poisto

- mietoon saippuaveteen kostutetulla sienellä tai pyyhkeellä painellen
- ei saa hangata

4.3 Tekonahka

Tekonahka on muovia tai muovilla päällystettyä kangasta. Sitä hoidetaan kuten muoveja.

Hoito ja suojaus

- Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalilla pesuaineella, minkä jälkeen pinta kuivataan. Muovipinnan sähköisyyttä voi vähentää jättämällä huuhtelu ja kuivaaminen pois.
- Pinttyneen lian voi poistaa laimentamattomalla neutraalilla pesuaineella., minkä jälkeen pinta huuhdellaan ja kuivataan.

Tahrojen poisto

- laimentamatonta neutraalia pesuainetta kaikille tahroille

Varottava

- liuottimia
- hankaavia aineita ja välineitä
- vahvoja puhdistusaineita -teräviä esineitä
- värjääviä aineita
- puhdistusaineita, joita ei ole tarkoitettu tekonahkan hoitoon

Lähde: Puusepänteollisuuden Liitto ry Huonekalujaosto, Huonekalujen hoito-ohje